

พัฒนาการของเด็กวัย 3-4 ปี

เริ่มเป็นตัวของตัวเองโดยไม่ต้องให้ผู้ใหญ่เฝ้าในการเล่น ใช้พลังงานไปกับการเล่น จะรู้สึกดีที่ได้แสดงออกในสิ่งที่ตนต้องการ เต็มใจลองของใหม่และสิ่งแปลกใหม่ พัฒนาการเด็กวัยนี้ในแต่ละด้าน เป็นดังนี้

- พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว เด็กสามารถเดินด้วยปลายเท้าเดินบนเส้นตรงกว้าง 5 ซม. ในขณะที่วิ่งแล้วหยุดวิ่ง เลี้ยวหรือหลบสิ่งกีดขวางได้เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้ ปีนตาข่ายเชือกได้ ขว้างและรับลูกบอลขนาดเล็กได้วิ่งไปเตะลูกบอลได้โดยไม่ต้องหยุดเลี้ยง กระโดดสองเท้าได้ไกล 30 ซม. หรือกระโดดลงจากบันไดขั้นสุดท้ายได้ ถีบจักรยาน 3 ล้อได้

- พัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา ประกอบชิ้นส่วนของรูปภาพได้ วางเรียงก้อนไม้ที่มีขนาดต่างกัน เรียงตามลำดับได้ จับคู่และแยกรูปภาพ สี วัตถุ ตัวอักษรได้ เลียนแบบการเขียนเครื่องหมายบวก(+) ตัววี (V) วาดรูปคนที่มีส่วนของร่างกายอย่างน้อย 3 ส่วน ร้อยลูกปัดขนาดเล็ก ใช้กรรไกรตัดกระดาษได้สั้น ๆ

- พัฒนาการด้านความเข้าใจภาษา ชื่อวัยวะของร่างกายได้มากขึ้นเลือกรูปภาพชายหญิงได้ รู้จัก ผิด สัมผัสแข็งและนิ่ม รู้จักคำว่าปิดเปิด เลือกรูปภาพที่แสดงสีหน้า สุข เศร้า โกรธ รู้ขนาดใหญ่และเล็ก รู้ตำแหน่ง เช่น ข้างหน้า ข้างหลัง ข้าง ๆ ห่าง ๆ ตอบคำถามง่าย ๆ ได้ โดยการพูดหรือชี้ในขณะที่ฟังนิทาน

- พัฒนาการด้านการใช้ภาษา พูดกระซิบหรือตะโกน ร้องเพลงง่าย ๆ ได้ พูดโต้ตอบสนทนา บอกหน้าที่วัยวะของร่างกายได้ และบอกประโยชน์ของสิ่งต่าง ๆ ได้ เช่น หิ้งน้ำ เต้าไฟ สามารถเล่าเหตุการณ์ที่เพิ่งผ่านไปได้ บอกชื่อจริง นามสกุลเต็มของตนเองได้ พูดคำที่มีความหมายตรงข้ามได้ พูดเป็นประโยคได้

- พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม เล่นกับเด็กอื่น โดยวิธีการผลัดกันเล่น บอกเพศของตนเองได้ ช่วยงานง่าย ๆ ได้ สามารถหลีกเลี่ยงสิ่งที่เป็นอันตรายได้ ใช้ช้อนส้อม รับประทานอาหารได้ เทน้ำจากเหยือกได้โดยไม่หก ถอดกระดุมเม็ดใหญ่ได้ ถอดเสื้อผ้าได้ ไม่ปัสสาวะรดที่นอนในเวลากลางคืน ล้างมือล้างหน้าได้เอง

- พัฒนาการด้านการแสดงออกทางอารมณ์ เมื่อรู้สึกโกรธจะแสดงออกโดยการร้องไห้ กระทั่งทำกลัวแสดงออกโดยการหลบซ่อน วิ่งหนีรักและเรียนรู้ที่จะสร้างความผูกพันกับเพื่อน มีการอิจฉาริษยา อายากรู้ อยากเห็น มากขึ้น

เด็กอายุ 3 - 4 ปี เป็นวัยที่มีการพัฒนาทักษะในการรับรู้ทางความคิด สติปัญญา และความอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น เด็กจะเริ่มคิด เริ่มทำสิ่งใหม่ ๆ เด็ก มักชอบร้องเพลงชอบเต้นระบำ อยากรเป็นตัวของตัวเอง คราวหน้าหนูควรทำอย่างนี้ และที่สำคัญควรต้องระวัง ป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นโดยการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมของเด็ก ควรให้เด็กคิดถึงสิ่งที่เขาควรทำได้ สำหรับวัยนี้และจะต้องชมเชยเมื่อเด็กทำได้ ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง รวมทั้งเรื่องความคิด การตัดสินใจ การสร้างทัศนคติที่ดี ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณค่าและมีความสามารถที่จะทำได้

สิ่งที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้

แลนเดรธ (Landreth) กล่าวว่า ในการเรียนรู้ของเด็กนั้น เด็กในวัยนี้ ควรได้รับการฝึกฝนให้พัฒนาทักษะทางด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ทักษะเกี่ยวกับประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหวพื้นฐาน
2. กระบวนการคิดและตัดสินใจ
3. การเกิดความคิดรวบยอด
4. การฝึกรูปแบบในการพูด

การเล่นของเด็กวัย 3-4 ขวบ

การเล่น: เด็กวัยนี้กล้ามเนื้อใหญ่ที่แขน ขา แข็งแรงขึ้น แต่การเจริญเติบโตของลำตัวท่อนบนช้า แขนและขายาว มือสั้น เท้าเจริญช้า

ของเล่นที่แนะนำ: ควรส่งเสริมให้วิ่ง กระโดด ปีนป่าย กระโดดเชือก เขย่ง ปีนป่าย ฝึกให้เล่น ผาดโผน ด้วยของเล่นสนาม เล่นเกมที่เน้นการควบคุมความเร็วของร่างกาย เช่น เกมที่เล่นเป็น วงกลม เช่น การปักไข่ บอลม้า เกมที่เกี่ยวกับการหนี เช่น ไล่จับ ไล่ตะแคง

ภาพประกอบการเล่นของเด็ก 3-4 ขวบ

การเล่นบล็อกไม้

การร้อยลูกปัด

การเล่นทราย

การเล่นบทบาทสมมติ

ข้อดีของเล่นเด็ก : พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ และฝึกทักษะการทำงานของร่างกาย และกล้ามเนื้อ ให้เคลื่อนไหวกระฉับกระเฉงขึ้น

ข้อเสีย

1. ของเล่นบางประเภทมีขนาดเล็ก เช่น การร้อยลูกปัด ครูควรดูแลอย่างใกล้ชิด เพราะเด็กวัยนี้มักจะนำของเล่นเข้าปาก
2. การให้เด็กใช้กรรไกรตัดกระดาษควรแนะนำขั้นตอนที่ถูกวิธีเนื่องจากต้องใช้ความระมัดระวัง
3. การเล่นประเภทสระน้ำที่มีความสูงเกิดอันตรายสำหรับเด็กได้
4. ของเล่นที่มีเหลี่ยมมีคมมักจะอยู่ในของเล่นในพวกตัวต่อไม้และพลาสติกเด็กมักจะเอาเข้าปากหรือขว้างปาก
5. ของเล่นที่ทำจากยางเป็นอันตรายเพราะใช้สารเคมีเด็กมักจะใช้ลิ้นเลียและอมเข้าปาก ต้องหมั่นทำความสะอาดสม่ำเสมอ
6. ของเล่นที่เป็นเส้นหรือสายยาวเด็กมักจะใช้พันคอหรือพันรอบตัว

ประเภทของการเล่น

กิจกรรมการเล่นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การเล่นในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

1. กิจกรรมการเล่นนอกห้องเรียน (กิจกรรมกลางแจ้ง)

1.1 การเล่นเครื่องเล่นสนาม

การเล่นเครื่องเล่นสนามจะส่งเสริมให้เด็กได้ออกกำลังกาย พัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ เพราะเด็กจะได้ปีนป่าย หมุน โยก ฯลฯ

1.2 การเล่นทราย

การจัดทรายให้เด็กเล่นเป็นการตอบสนองธรรมชาติของเด็กปฐมวัยที่ชอบเล่นจับ สัมผัส สิ่งต่างๆ รอบตัว และสร้างสรรค์ตามจินตนาการ ทรายจึงเป็นสิ่งที่เด็กชอบเล่น ทั้งทรายที่เปียกน้ำ ทรายแห้ง เด็กจะเล่นก่อเป็นรูปร่างต่างๆ

1.3 การเล่นน้ำ

การจัดให้เด็กเล่นน้ำเป็นการตอบสนองธรรมชาติของเด็กปฐมวัยเช่นเดียวกับการจัดทราย ให้เด็กเล่น เด็กพอใจที่ได้เล่นน้ำเพราะเด็กใช้น้ำสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ที่เด็กคิด และเด็กได้ผ่อนคลาย ความเครียดจากการเล่นน้ำ

1.4 การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา

เป็นการนำอุปกรณ์กีฬามาให้เด็กเล่นอย่างอิสระ หรือใช้ประกอบการเล่นเกมการเล่นที่ให้อิสระกับเด็ก หากมีการแข่งขัน จะไม่เน้นการแข่งขันแบบมีแพ้มีชนะ อุปกรณ์ที่ครูนิยมนำมาให้เด็ก เล่นคือ ลูกบอล ห่วงยาง ถุงทราย ฯลฯ

1.5 การเล่นเกมการละเล่น

เกมการละเล่นที่ครูจัดให้เด็กปฐมวัยเล่นมักเป็นเกมง่ายๆ ทั้งการละเล่นของไทยและการละเล่นสากลที่รู้จักกันทั่วไป และเกมที่ครูประยุกต์ให้เข้ากับหน่วยการสอนที่กำหนดให้เด็กเรียนซึ่ง นำมาจาก หลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรสถานศึกษา

2. กิจกรรมในห้องเรียน

มุมบล็อก

เป็นการให้เด็กเล่นสร้างก้อนไม้หรือไม้บล็อก นำมาต่อกันตามจินตนาการเป็นรูปทรงต่างๆ อย่างอิสระ สามารถเริ่มเล่นได้ตั้งแต่เด็กอายุ 1 ขวบครึ่งขึ้นไป เพราะในช่วงวัยนี้ลูกจะสามารถใช้มือได้ ดีขึ้น สามารถใช้มือจับดินสอ ช้อน ได้

มุมเกมการศึกษา

เด็กได้รู้จักการจัดพวก การลำดับ การสังเกต จำแนก ทำนาย สรุปรูปภาพการเปรียบเทียบ หาเหตุผลที่เกี่ยวข้อง

มูมศิลปะ

เด็กอาจเล่นปั้นดินเหนียวหรือปั้นแป้งที่ผสมน้ำแล้ว ดินเหนียวหรือแป้งนั้นจะเป็นรูปร่างกลม รูปแบน รูปเหลี่ยม หรืออื่นๆ ได้ตามที่เด็กทำขึ้น

มูมบทบาทสมมติ

เป็นการเล่นลักษณะจินตนาการ ใช้สิ่งของแทนของเล่นและแทนสิ่งต่างๆ เช่น ใช้ม้านั่งสองขาแทนน้องเล็กๆ ใช้ใบไม้แทนมงกุฎนางฟ้า เป็นต้น

สมาชิกในกลุ่ม

1. นางสาวกัญญพัชร นพรัตน์ รหัส 1103 G4
2. นางสาวทัตติกา ศรีสุวรรณ รหัส 1104 G4
3. นางอวยพร ใจห้าว รหัส 1105 G4
4. ว่าที่ร.ตหญิงจุฑามาศ ใจดำรงวัฒนะ รหัส 1106 G4
5. นางศิริพร กำเหนิดทอง รหัส 1107 G4
6. นางสาวมัทณี จันทร์ทิพย์ รหัส 1108 G4
7. นางสาวกมลพรรณ บุญมร รหัส 1088 G3
8. นางสาวสว่างจิตร์ พลเยี่ยมแสน รหัส 1089 G3
9. นางสาวรัชну สองเมืองสุข รหัส 1109 G4
10. นางสุรีพร กิ่งซ้าย รหัส 1125 G4
- 11.นางสาวนงเยาว์ จังกระหวัด รหัส 1095 G3
- 12.นางสาววาทีณี จุฬะแพทย์ รหัส1094 G3